Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՏԳԱՄԸ ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ

(Սուրբ Էջմիածին, 2005 թ. Յունուարի 6)

«Եւ ծանիջիք զճշմարտութիւնն եւ ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ»:

(Յովհ. Ը. 32)

Սիրելի բարեպաշտ հաւատացեալներ.

Սուրբ Ծննդեան աւետիսով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից ողջունում ենք ձեզ ի Հայաստան եւ ի Ստիւոս եւ ձեզ հետ միասին փառաւորելով մեր Փրկիչ Տիրոջ Անունը՝ Իշման Սուրբ Սեղանի առջեւ հնչեցնում ենք Տէրունական խօսքը. «Եւ կը ճանաչէք ճշմարտութիւնը, եւ ճշմարտութիւնը ձեզ կ'ազատի»:

Ճանաչել ճշմարտութիւնը: Որքան երկար է փնտրել մարդը այն՝ հին աշխարհից մինչ օրս իր փնտրտուքը արտայայտելով իմաստասիրական մտածումներով, արուեստի ու գրականութեան կերպաւորումներով, ընկերային կեանքի վերափոխութիւնների ու բարեկարգութիւնների ծրագրերով: Մարդկութեան լաւագոյն մտքերը, ազնիւ ձգտումներն ու ջանքերը ուղղուել են այդ փնտրտուքին՝ ո՞րն է ճշմարտութիւնը: Մարդը փնտրել ու փնտրում է ճշմարտութիւնն իր աշխարհում, բայց աստուածային բարձունքներից է ճշմարտութիւնը պարգեւել մարդկութեանը՝ Բեթղեհէմի աստղալոյսով առաջնորդելով դէպի մսուրի մէջ ծնունդ առած Փրկիչ Մանուկը: Մարդացեալ Աստուածորդին է ճշմարտութիւնը, որ վկայեց Աստուծոյ անբաւ Սէրը արարածներիս հանդէպ: Աստծուց հեռացած մարդը երբէք չպիտի յուսար տեսնելու կամ ճանաչելու ճշմարտութիւնը, բայց Յիսուսով ճշմարտութիւնն ինքը մեր մէջ է՝ աստուածայինը միաւորելու համար մարդկային մեր կեանքին: Իր Յայտնութեամբ Յիսուս ճշմարտութեան սահմանները դուրս բերեց մարդկային կեանքի սահմանափակումներից, մարդկային չափանիշներից եւ տարաւ դէպի յաւիտենականը. «Ես եմ ճանապարհը եւ ճշմարտութիւնը եւ կեանքը» (Յովհ. ԺԴ. 6):

Այսօր մարգարէներն են խօսում, որ պատգամաբերը եղան փրկութեան մասին Աստուծոյ խոստումի եւ սպասեցին ու յուսացին Փրկչին. այսօր Մանուկ Փրկչին իրենց ընծաներն են մատուցում իմաստուն մոգերը, որ տեսան երկնքում պայծառ շողացող աստղը եւ ընթացան դէպի փրկութիւնն աշխարհի. այսօր հովիւները, երկնքի բացուած ողորմութեան առջեւ ձայնակից հրեշտակներին, օրհնաբանում են խանձարուրի մէջ մսուրում դրուած Փրկիչ Մանկանը: Նրանք ճանաչեցին աշխարհ մտած Աստուծոյ շնորհը, որը ազատում է չարիքներ ծնող մեղքից, հեռու պահում մոլորութիւններից, պահպանում կործանարար ճանապարհներից: Ոչինչ այլ բան, մարդկային ոչ մի ստեղծագործութիւն, ծրագիր չի կարող նորոգել, վերափոխել մարդու հոգին, բայց միայն մարդկային կեանքում Աստուծոյ ներկայութեան

հաւատը, որով իրականանում է հոգեւոր վերածնութիւնը եւ բարոյական առաջադիմութիւնը մարդկութեան:

«Եւ կը ճանաչէք ճշմարտութիւնը, եւ ճշմարտութիւնը ձեզ կ'ազատի»՝ հնչում է շուրջ երկու հազար տարի, որ մարդկութեան հայեացքը վեր գնայ ու տեսնի փրկութեան լոյսը եւ հաւատայ, որ Քրիստոսով ազատ է ինքը, հաւատայ, որ Քրիստոսով բաց է ճանապարհը դէպի ճշմարտութեան, արդարութեան ու սիրոյ աշխարհը: Հաւատն անկարօտ է ապացոյցների, բայց հաւատի ապացոյցը վերանորոգուող հոգին է, ճշմարտութեամբ ազատ հոգին, որը ձգտում է վերափոխել աշխարհը, առաջնորդել դէպի բարին, դէպի ճշմարիտը:

Տագնապներ են փիրում այսօր աշխարհի տարբեր կողմերում, մարդկութեան առջեւ բարձրանում են պետութիւնների ու ժողովուրդների հարաբերութիւնների հարցեր, հասարակական կեանքի վերափոխումների պահանջներ, բնական աղետներ եւ մարդկային գործունէութեան արդիւնքում ծնունդ առած արհաւիրքներ, ընկերային, բարոյական եւ բազմաթիւ այլ խնդիրներ, որոնց վճռման համար մարդիկ փնտրում են գտնելու ճիշտ պատասխաններն ու ճիշտ ճանապարհները: Մարդկային ամեն որոշում, ամեն գործունէութիւն Աստուծոյ ներկայութեան հարաբերութեամբ է, որ հաստատուում է իր արժէքի մէջ՝ բարի է, թէ չար, ընդունելի, թէ մերժելի, ժամանակաւոր ու անցողիկ է, թէ յաւիտենական ու անկորնչելի՝ կեանքը դէպի բարօրութիւն ու երջանկութիւն առաջնորդող: Փրկչի հետ է, որ մենք ճշմարտապէս ազատ ենք եւ մեր քայլերով ու որոշումներով կարող ենք աշխարհում հաստատել արդարութիւնը՝ հակառակ անիրաւութեան, սէրը՝ հակառակ ատելութեան ու թշնամանքի, խաղաղութիւնը՝ հակառակ բռնութեան ու պատերազմի:

Միրելի ժողովուրդ,

Քրիստոսով մարդկութեանը յայտնուած ազատարար ու փրկարար ճշմարտութիւնը լուսաւորել է մեր ժողովրդի անցեալի ճանապարհն ու պիտի լուսաւորի մեր ներկան ու գալիքը: Ճանաչեցինք ճշմարտութիւնը, որը կերտեց ստեղծարար, հանճարածնունդ ոգին մեր մշակոյթի, կերտեց մեր պատմութիւնն առաջնորդող վերածնունդի ոգին: Ստեղծեցինք կեանքի սիրով, ապրելու հաւատով, ապրեցինք ու նահատակուեցինք Քրիստոսի ազատ ժողովուրդ ու երկիր լինելու ձգտումով: Հողմերից հալածուած՝ ուր էլ սփռուեցինք, մեր հոգեւոր երկրնքում բարձր ու անմար շողաց Բեթղեհէմի աստղալոյսով վառուած Լուսաւորչի Կանթեղը, որ անսպառ լոյսով պահպանեց մեզ միասնական ու ամբողջական, պահպանեց յոյսերը մեր ժողովրդի՝ խաղաղ ու հաշտ աշխարհի եւ իր միացեալ կեանքի ու պայծառ գալիքի:

Աստուածատես ազատ հոգու շնորհներով են ծնունդ առել Մաշտոցեան ոսկեղէնիկ մեր գրերը, որոնց 1600-ամեակը պիտի տօնախմբենք այս տարի՝ ոգեկոչելով Աստուածաշունչ Մատեանի հայերէն թարգմանութեան ու Սահակ-Մեսրոպեան կրթութեան ու լուսաւորութեան սուրբ յիշատակները: 90-ամեայ տարելիցն ենք նշելու նաեւ Մեծ եղեռնի՝ հաստատելով մեր հաւատարմութիւնն անթիւ մեր նահատակների հաւատքին, հայոց նոր կեանքի նրանց տեսիլքին: Մեր անմեղ զոհերի յիշատակի ոգեկոչումով վերստին պիտի հնչեցնենք հրաւէրը Ցեղասպանութեան ճանաչման՝ յանուն բռնութիւններից ազատ, արդար աշխարհի: Փառք Տիրոջը, Հայաստանի անկախութիւնը եւ Արցախի ազատագրութիւնը յոյսի դրոներն են բացել արդարութեան յաղթանակի, հայրենի հողում մեր ժողովրդի ապահով կեան-

քի ու արարումների, որոնք պիտի լինեն ի Քրիստոս մեր հաւատի նոր վկայութիւններ: Հայաստանում, Արցախում եւ աշխարհի բոլոր կողմերում մեր ժողովուրդն այսօր զարթեալ հաւատով մարմնաւորում է ստեղծագործ կեանքի իր դարաւոր երազներն ու պիտի շարունակի իր աւանդը բերել պետութիւնների ու ժողովուրդների խաղաղասէր ջանքերին:

Սիրելի ժողովուրդ հայոց, Բեթղեհէմի աստղն այսօր առաջնորդում է մեզ դէպի մսուրը Փրկչի, ուր յաւիտենականը ծնունդ առաւ, անպարփակելին պարփակուեց, անիմանալին ազատարար ճանաչուեց: Չվարաննենք ճշմարտութիւնը ճանաչելու, բարին գործելու, միմեանց ծառայելու, Քրիստոսին ծառայելու: Մի կողմ թողնենք այն ամենը, ինչ պիտի խանգարի մեզ յետեւելու Նրա լոյս ընթացքին, Նրա ազատարար ընթացքին: Ազատութիւն այն մեծագոյն շնորհն է, որի մէջ պիտի պտուղներ տան մեր յոյսերն ու ձգտումները՝ կառուցելու խաղաղ ու բարօր կեանք, ազատ հասարակութիւն: Մեր Հայրենիքի ազատութիւնը ոչ միայն պիտի պաշտպանենք, այլեւ ազատութիւն դարձնենք իւրաքանչիւրիս համար: Ազատութիւնը բարու մեր ընտրութիւնն է, որը նաեւ պայքար է չարի դէմ: Քրիստոսասէր, ճշմարտասէր մեր գործերով պիտի մեր հողից վերացուեն աղքատութեան եւ օրինազանցութեան չարիքը, մեր իրականութիւնից դուրս մղուեն անտարբերութիւնն ու անհանդուրժողութիւնը եւ հաստատուեն ճշմարիտ մարդասիրութեան բարիքները: Մեր եղբայրութեան մէջ, մեր արդարութեան մէջ, մեր սիրոյ մէջ է, որ պիտի յաջողուեն մեր ծրագրերն ու գործերը՝ ուղղուած մեր Հայրենիքի շինութեանն ու զօրացմանը, ընկերային կեանքի վերափոխութեանը, Սփիւռքում ազգային կեանքի պահպանութեանն ու զարթօնքին, մեր զաւակների կրթութեանը, մեր մշակոյթի զարգացմանը եւ մեր ժողովրդի բոլոր իղձերի իրականացմանը:

Փրկչի օրհնութիւնն է ի՛ջնում աշխարհին: Աստուածակառոյց Սուրբ Էջմիածնից, մեր Տիրոջ եւ Փրկչի Իջման Սուրբ Մեղանից Սուրբ Ծննդեան աւետիսն ենք յղում եւ Հայրապետական Մեր սէրն ու օրհնութիւնը՝ ի Սփիւռս աշխարհի հաւատաւոր համայն մեր ժողովրդին: Ողջոյն ենք յղում Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու Նուիրապետութեան Աթոռների Գահակալներին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Թորգոմ արքեպիսկոպոս Մանուկեանին, Կոստանդնուպոլսի հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆեանին, Հայ Եկեղեցու ուխտապահ ու նուիրեալ ողջ հոգեւոր դասին:

Աստուածայայտնութեան օրհներգութիւնը Մեր շուրթերին, սիրով ի Քրիստոս՝ ողջունում ենք մեր քոյր Եկեղեցիների հոգեւոր պետերին եւ Տիրախնամ նրանց հօտին:

Հայրապետական օրհնութեամբ Սուրբ Ծննդեան Մեր բարեմաղթութիւններն ենք բերում Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Տիար Ռոբերտ Քոչարեանին, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Նախագահ Տիար Արկադի Ղուկասեանին, հայոց ողջ պետական աւագանուն, Հայաստանում հաւատարմագրուած դիւանագիտական առաքելութիւնների ղեկավարներին ու միջազգային կազմակերպութիւնների բոլոր ներկայացուցիչներին:

Ծունր դնենք Մանուկ Յիսուսի սնարի առջեւ եւ հայցենք, որ Աստուծոյ ներկայութեամբ վերանորոգուող հոգին նաեւ մերը լինի եւ դէպի բարին ու ճշմարիտը առաջնորդուող կեանքը նաեւ մեր կեանքը լինի Մայր Հայրենիքում եւ Սփիւռքում: Աղօթենք միասնաբար, որ Բարեգութն Աստուած Սուրբ Հոգու մխիթարութեամբ սփոփի Հեռաւոր Արեւելքի երկրնե-

ռում բնական աղետից փուժած հազարաւոր մարդկանց սրտերը եւ իր անբաւ ողորմութեամբ հանգստութիւն շնորհի զոհուածների հոգիներին: Թող երկնառաք խաղաղութիւնը հաստատուի համայն աշխարհում, ի մասնաւորի՝ այսօր պատերազմի վտանգների մէջ ապրող ժողովուրդների կեանքում, եւ թող աստուածատես ճանապարհներն առաջնորդեն մարդկութեան ընթացքները դէպի հաշտութեան, արդարութեան ու եղբայրութեան եզերքներ, դէպի աւելի ու աւելի բարօր, առաջագնաց ու երջանիկ կեանք, դէպի փրկութիւն եւ յաւիտենութիւն:

Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ,
Զեզ եւ Մեզ Մեծ Աւետիս